

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในทุกมิติของชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะในด้านการสื่อสาร การสร้างสรรค์สื่อ และการเรียนรู้ ทำให้ระบบการศึกษาไม่สามารถดำเนินไปในรูปแบบเดิมได้อีกต่อไป สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ซึ่งเป็นสาขาวิชาที่เน้นการสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ และการใช้เครื่องมือด้านสื่อผสมผสานเพื่อถ่ายทอดสารอย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นหนึ่งในกลุ่มวิชาที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอย่างชัดเจนแนวโน้มของ “การหลอมรวมสื่อ” หรือการบูรณาการสื่อหลากหลายรูปแบบ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ อินเทอร์เน็ต และแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย ได้กลายเป็นความจริงในกระแสการสื่อสารร่วมสมัย ซึ่งผู้รับสารไม่ได้มีบทบาทเพียงผู้บริโภคอีกต่อไป แต่ยังสามารถมีส่วนร่วมในการผลิตและเผยแพร่เนื้อหาได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ภูมิทัศน์ของการออกแบบสื่อเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ผู้เรียนในสาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์จึงต้องมีทักษะที่หลากหลาย ไม่เพียงแต่ในเชิงเทคนิคและความคิดสร้างสรรค์ แต่ยังต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล เข้าใจบริบททางสังคม และรู้เท่าทันเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ยังเกิดการเปลี่ยนแปลงในบทบาทของผู้ออกแบบสื่อ ซึ่งต้องสามารถทำงานข้ามสาขาวิชา ประสานความรู้ทั้งจากศาสตร์ด้านนิเทศศิลป์ วิทยาศาสตร์ข้อมูล การตลาด และเทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะที่เรียกว่า “Soft Skills” และ “Digital Literacy” จึงกลายเป็นหัวใจสำคัญที่ผู้เรียนต้องมีควบคู่กับทักษะเชิงเทคนิค เช่น การเล่าเรื่องผ่าน การผลิตสื่อแบบโต้ตอบ และการประเมินผลกระทบของสื่อ ในระดับสังคมและวัฒนธรรม ในขณะเดียวกัน ระบบการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาแนวทางการเรียนรู้ใหม่ ๆ เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน แนวคิด “การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์” หรือ Outcome-Based Education (OBE) จึงได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง เนื่องจากเป็นแนวคิดที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นตัวตั้ง กล่าวคือ กำหนด “สิ่งที่ผู้เรียนควรเรียนรู้และสามารถปฏิบัติได้จริง” ภายหลังจากการเรียนจบในแต่ละระดับหรือรายวิชา และออกแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับผลลัพธ์นั้นอย่างเป็นระบบ ซึ่งแตกต่างจากระบบเดิม ที่เน้นเนื้อหาเป็นศูนย์กลาง (Ana Paula F., & Rita Assoreira A., 2021)

แนวทางการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์มีรากฐานทางปรัชญาการศึกษาแบบสร้างองค์ความรู้ (Constructivism) โดยเชื่อว่าผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ และการประเมินผลควรสะท้อนถึง ความเข้าใจ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และการนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง การนำการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์มาใช้ในบริบทของสาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์ จึงสามารถตอบโจทย์ในเรื่องการพัฒนา ทักษะด้านการออกแบบ กระบวนการคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะเมื่อนำไปประยุกต์ร่วมกับแนวคิดการหลอมรวมสื่อ เพื่อสร้างผู้เรียนที่ไม่เพียงแต่สามารถออกแบบสื่อได้เท่านั้น แต่ยังสามารถวางแผนสื่อสารอย่างเป็นระบบและมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างคุณค่าในสังคม (Irsyad M., & Hermita N., 2021)

อย่างไรก็ตามแม้การศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์จะได้รับการยอมรับในระดับนโยบาย

ทางการศึกษา ทั้งจากสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยและนานาชาติ แต่การประยุกต์ใช้อย่างแท้จริง ในบริบทของการเรียนการสอนด้านนิเทศศิลป์ การออกแบบ และสื่อสารมวลชน ยังพบข้อจำกัดหลาย ประการ ได้แก่ การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่สามารถวัดได้ในมิติที่เป็นนามธรรม เช่น ความคิด สร้างสรรค์ การตีความเชิงนิเทศศิลป์ การสื่อความหมายที่หลากหลาย และการประเมินผลที่มีความ ยืดหยุ่นเพื่อสะท้อนคุณลักษณะรายบุคคลของผู้เรียน ซึ่งมีความแตกต่างจากสาขาวิชาอื่น ๆ ที่ เน้น วิทยาศาสตร์หรือทักษะเชิงเทคนิคนอกจากนี้ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้และการสอนยังคงมีความล้า หลังต่อการเปลี่ยนแปลงของสื่อร่วมสมัย การขาดความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรม การขาดทรัพยากรที่ หลากหลายทางเทคโนโลยี และแนวปฏิบัติในการประเมินผลที่ยังยึดติดกับการวัดผลทางปริมาณล้วน ๆ ล้วนเป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้รูปแบบการเรียนการสอนยังไม่สามารถตอบสนองต่อการพัฒนา “บัณฑิตยุคใหม่” ได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังพบว่ายังขาดโมเดลการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิถี ของการทำงานแบบดิจิทัลที่เน้นการทำงานร่วมกันระหว่างศาสตร์ (interdisciplinary collaboration) ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในโลกยุคปัจจุบัน (Xugang Z., Ying M., Zhigang J., Siva C., Yanan W., & Raoul F. F., 2021)

ประเทศจีนประกาศ “แผนแม่บทการสร้างประเทศชั้นนำด้านการศึกษา ค.ศ. 2024–2035” โดยตั้งเป้าพัฒนาระบบการศึกษาที่เข้มแข็งภายในปี 2035 เพื่อสนับสนุนการฟื้นฟูชาติอย่างรอบด้าน แผนนี้เน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับ ทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน มหาวิทยาลัย และสาย อาชีพ พร้อมส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศผ่านโครงการแลกเปลี่ยนและความร่วมมือด้านวิจัย อีกทั้งวางแผนรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านประชากร และยกระดับแรงงานทักษะสูงเพื่อรองรับ อุตสาหกรรมอนาคต โดยมุ่งสู่การเป็นมหาอำนาจทางการศึกษาในเวทีโลก ประเทศจีนปรับปรุงระบบ กฎหมายการศึกษาโดยส่งเสริมอาชีวศึกษาแม้จำกัดการลงทุนภาคเอกชนในสาขาอื่น กฎหมาย อาชีวศึกษฉบับใหม่มีผลบังคับใช้ปี 2022 เน้นยกระดับสถานะของการศึกษาอาชีวให้เท่าเทียมกับ สายสามัญ และลดอคติทางสังคม กฎหมายนี้ยังส่งเสริมให้โรงเรียนทั่วไปเปิดสอนวิชาชีพ และเพิ่ม โอกาสเข้าถึงการศึกษาและการจ้างงานอย่างเท่าเทียม จีนตั้งเป้ามีระบบอาชีวศึกษาทันสมัยภายในปี 2035 พร้อมสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศและการขยายบทบาทระดับโลกของสถาบัน อาชีวศึกษา (Reuters., 2025) ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ประเทศจีนได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับการ ปฏิรูปการศึกษาอาชีวเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของภาคอุตสาหกรรมและความต้องการ แรงงานทักษะสูง โดยได้บูรณาการแนวคิด “การศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์” (Outcome-Based Education: OBE) มาใช้เป็นแนวทางหลักในการออกแบบหลักสูตรอาชีวศึกษา แนวคิดการศึกษาที่มุ่ง เน้นผลลัพธ์เน้นที่ “ผู้เรียนสามารถทำอะไรได้” หลังจบการศึกษา มากกว่า “รู้อะไรบ้าง” โดยเริ่มจากการ กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ แล้วออกแบบหลักสูตรย้อนกลับ และใช้วิธีการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ เพื่อวัดสมรรถนะที่แท้จริงของผู้เรียน รัฐบาลจีนได้บรรจุแนวคิดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ในกฎหมาย การศึกษาอาชีวฉบับใหม่ ปี 2022 และวางเป้าหมายให้ภายในปี 2035 ประเทศมีระบบอาชีวศึกษาที่ เป็นผู้นำระดับโลก (Xu, T., 2023) นอกจากนี้ ยังส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและ ภาคอุตสาหกรรม (产教融合) เช่น การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับบริษัทหัวเหว่ย (Huawei) และบริษัท ปิ่วยดี (BYD) ที่เน้นการฝึกทักษะจริงในสถานการณ์ทำงานจริง พร้อมกับโครงการ “Double High Plan” ที่ส่งเสริมให้วิทยาลัยอาชีวศึกษาชั้นนำพัฒนาเป็นศูนย์กลางความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน พร้อมผลิต

แรงงานที่มีมาตรฐานสากล จีนยังส่งเสริมระบบ “1+X” และ micro-credentials ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประกาศนียบัตรเฉพาะทางควบคู่กับวุฒิการศึกษา ทำให้การเรียนรู้มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อโจทย์การศึกษาตลอดชีวิตได้ดียิ่งขึ้น ขณะเดียวกันที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ ยังเน้นความสำคัญของการมีเป้าหมายชัดเจน การออกแบบการสื่อสารการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่น และบทบาทใหม่ของครูในฐานะผู้อำนวยการเรียนรู้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ ไม่ใช่แค่ระบบการประเมินผล แต่เป็นการปฏิรูปโครงสร้างทั้งระบบเพื่อสร้างผู้เรียนที่มีสมรรถนะจริง พร้อมทำงานในโลกอนาคต (Yu, T., Yan, X., & Jin, Y., 2025)

วิทยาลัยอาชีวศึกษาจูไห่ เป็นสถาบันอุดมศึกษาด้านนิเทศศิลป์ที่มีความโดดเด่นในภาคใต้ของประเทศไทย ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษเมืองจูไห่ มีจุดแข็งด้านทำเลที่ใกล้ฮ่องกงและมาเก๊า พร้อมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ วิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในระบบอุดมศึกษาจีน โดยมุ่งผลิตบุคลากรด้านนิเทศศิลป์ที่มีคุณภาพสูง เปิดสอนหลากหลายหลักสูตรทั้งระดับปริญญาและการศึกษาทางเลือก พร้อมนำนโยบายการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการ มีความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมและสถาบันทั้งในและต่างประเทศ ใช้แนวทางการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ เน้นการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา ส่งผลให้มีอัตราการจ้างงานสูงถึงร้อยละ 97 อย่างต่อเนื่อง (Xie, Y., Liu, Y., & Zou, F., 2020)

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการวิจัยแนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อ สาขาวิชานิเทศศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจูไห่ ประเทศจีน งานวิจัยที่มีลักษณะเฉพาะเช่นนี้ จะมีส่วนช่วยในการพัฒนาแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม มีความเป็นระบบ และสามารถขยายผลได้จริงในภาคปฏิบัติ และตอบสนองต่อสมรรถนะดิจิทัล ที่เป็นความสามารถจำเป็นในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญการศึกษานี้จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถออกแบบและสื่อสารบนฐานของความเข้าใจในพฤติกรรมผู้รับสาร ความสามารถในการใช้เครื่องมือสื่อที่หลากหลาย และการบูรณาการองค์ความรู้จากศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งล้วนเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ยุคใหม่ อาทิ สื่อดิจิทัล การโฆษณา การผลิตสื่อออนไลน์ การสร้างแบรนด์ การออกแบบ UX/UI ตลอดจนการใช้ AI ร่วมกับการผลิตเนื้อหา โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างบุคลากรที่พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง และสามารถเป็นผู้นำในการพัฒนาสื่อในสังคมแห่งอนาคต

1.2 คำถามการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีคำถามการวิจัยหลักมีดังนี้

1.2.1 แนวคิดและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ในบริบทของสาขาวิชานิเทศศิลป์วิทยาลัยอาชีวศึกษาจูไห่ ประเทศจีน เป็นอย่างไร

1.2.2 แนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อ สาขาวิชานิเทศศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจูไห่ ประเทศจีน เป็นอย่างไร

1.2.3 ผลการประเมินแนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้น

ผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อ สาขาวิชานิตศศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจุฬารประเทศจีน เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ ดังนี้

1.3.1 เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ในบริบทของสาขาวิชานิตศศิลป์วิทยาลัยอาชีวศึกษาจุฬารประเทศจีน

1.3.2 เพื่อวิเคราะห์แนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อสาขาวิชานิตศศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจุฬารประเทศจีน

1.3.3 เพื่อประเมินผลแนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อสาขาวิชานิตศศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจุฬารประเทศจีน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้คือ

1) ผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาจุฬารประเทศจีน ระดับผู้ช่วยอธิการบดี รองคณบดี หรือตำแหน่งเทียบเท่ารองคณบดีที่ดูแลด้านวิชาการขึ้นไป จำนวน 5 คน

2) บุคลากรประจำสาขาวิชานิตศศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจุฬารประเทศจีน เป็นอาจารย์สาขาวิชานิตศศิลป์ที่สอนในสาขานิตศศิลป์ดังกล่าวอย่างน้อย 1 ปีขึ้นไป จำนวน 3 ท่าน

3) ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) เป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือรองผู้อำนวยการ หรือระดับเชี่ยวชาญ ขึ้นไป จำนวน 3 ท่าน

4) ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารโดยเฉพาะการหลอมรวมสื่อในยุคปัจจุบัน มีความเชี่ยวชาญด้านกระบวนการถ่ายทอดสาร ความรู้ ทักษะ ทศนคติ หรือพฤติกรรม ผ่านสื่อ ช่องทาง และกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เกี่ยวข้องในระบบการศึกษา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทางสติปัญญา อารมณ์ และสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 3 คน

5) นักศึกษาสาขาวิชานิตศศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจุฬารประเทศจีน

นักศึกษาสาขาวิชานิตศศิลป์ เป็นนักศึกษาระดับชั้น ปวช.หรือ ปวส. ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาจุฬารประเทศจีน จำนวน 10 คน

1.4.2 ขอบเขตเวลา

ขอบเขตเวลาของการวิจัยนี้คือผู้วิจัยได้กำหนดเอาไว้หลายขั้นตอนดังนี้

ตารางที่ 1.1 ขอบเขตเวลาของการวิจัย

วัตถุประสงค์	ประเด็นศึกษา	วัน/เดือน/ปี
1.เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ในบริบทของสาขาวิชานิเทศศิลป์วิทยาลัยอาชีวศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ดำเนินการโดยใช้วิธีการ การ ทบทวนวรรณกรรมอย่างละเอียดจากแหล่งข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยจะคัดเลือกเอกสารวิชาการ เช่น บทความวิจัย หนังสือวิชาการ เอกสารทางวิชาการ และรายงานการประชุมวิชาการที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ โดยเฉพาะในบริบทของการศึกษาทางนิเทศศิลป์และการออกแบบ เพื่อทำความเข้าใจแนวคิดหลัก หลักการสำคัญ และกรณีศึกษาการประยุกต์ใช้การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ ในสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเน้นในสาขาวิชานิเทศศิลป์	เดือน พฤษภาคม 2567 - เดือนตุลาคม 2567
2. เพื่อวิเคราะห์แนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อ สาขาวิชานิเทศศิลป์วิทยาลัยอาชีวศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ใช้ การศึกษาเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการศึกษา อาจารย์สาขาวิชานิเทศศิลป์ และนักวิจัยด้านเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการนำแนวคิดการหลอมรวมสื่อมาประยุกต์ใช้ในบริบทการเรียนการสอนนิเทศศิลป์ โดยข้อมูลที่ได้จะถูกจัดกลุ่มและวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อแสวงหากรอบแนวคิดและแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม	เดือน ธันวาคม 2567 - พฤษภาคม 2568
3. เพื่อประเมินผลแนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์	ดำเนินการโดยใช้ สทนากลุ่มร่วมกับผู้บริหาร ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ ผู้เชี่ยวชาญ	เดือน พฤษภาคม 2568 - กันยายน 2568

วัตถุประสงค์	ประเด็นศึกษา	วัน/เดือน/ปี
(OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อ สาขาวิชานิเทศศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุทัยธานี	ชาญด้านการสื่อสาร อาจารย์และนักศึกษาในสาขาวิชานิเทศศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุทัยธานี เพื่อร่วมกันประเมินผลแนวทางการสื่อสารการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อ จากนั้นจะมีการสะท้อนผล ร่วมกันเพื่อปรับปรุงและเสนอแนวทางที่เหมาะสมผ่านแบบประเมินผลแนวทางการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อ สาขาวิชานิเทศศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุทัยธานี ผ่านแบบสอบถามภายในกิจกรรมสนทนากลุ่ม	

1.4.3 ขอบเขตด้านสถานที่

ขอบเขตสถานที่ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของสถานที่การวิจัย ณ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุทัยธานี มณฑลอุบลราชธานี ประเทศไทย สถาบันแห่งนี้เป็นสถาบันอาชีวศึกษา มีความเชี่ยวชาญด้านการออกแบบนิเทศศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุทัยธานีไม่เพียงแต่มีทำเลที่ตั้ง ทรัพยากร และองค์ประกอบที่เหมาะสม แต่ยังมีจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายในด้านการศึกษาด้านการออกแบบนิเทศศิลป์ จึงเป็นสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

1.4.4 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาของการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยศึกษาแนวคิดและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) และแนวทางการประยุกต์ใช้ในบริบทของสาขาวิชานิเทศศิลป์ รวมถึงวิธีการวิเคราะห์แนวทางการหลอมรวมสื่อ ในการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และการสื่อสารทางการศึกษาในบริบทของการสอนนิเทศศิลป์ เข้ากับการปฏิบัติการในหลักสูตรการออกแบบนิเทศศิลป์ กระบวนการปฏิบัติการออกแบบหลักสูตรและกิจกรรมการสอน วิธีการประเมินผลการเรียนรู้และการพัฒนาความสามารถของนักศึกษา การวิเคราะห์ผลลัพธ์ และมาตรการและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติการสอนที่เกี่ยวข้อง

1.5 ประโยชน์ของการวิจัย

1.5.1 ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา การผสมผสานแนวคิดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ เข้ากับการปฏิบัติการในหลักสูตรการออกแบบนิเทศศิลป์ในยุคสื่อผสม คาดว่าจะสร้างรูปแบบการสอนและวิธีการที่สอดคล้องกับความต้องการของยุคสมัยและลักษณะเฉพาะของสาขาวิชา รูปแบบการสอนนี้ เน้นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ คุณภาพโดยรวม และความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีความสามารถในการคิดอย่างอิสระ ปฏิบัติการอย่างสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาในสภาพแวดล้อมสื่อผสมที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงได้

1.5.2 ประโยชน์กับการเรียนการสอน การปฏิบัติการในหลักสูตรที่ใช้แนวคิดการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ นักศึกษาจะสามารถเข้าใจและประยุกต์ใช้รูปแบบสื่อและเครื่องมือเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น รวมถึงสามารถใช้ภาษาภาพและหลักการออกแบบในการสื่อสารและสร้างสรรค์ข้อมูลได้อย่างชำนาญ และมีความสามารถในการรับรู้ความงามและการคิดเชิงวิพากษ์ที่ดี

1.5.3 ประโยชน์ครูผู้สอน ผลการวิจัยคาดว่าจะให้คำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการตั้งค่าหลักสูตรและเนื้อหาการสอนในสาขาการออกแบบนิเทศศิลป์ในยุคสื่อผสม เช่น กลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้และลักษณะเฉพาะของนักศึกษา การออกแบบและการจัดการโครงการปฏิบัติการ การพัฒนาและการฝึกอบรมคณาจารย์

1.5.4 ประโยชน์กับสถานศึกษาผลการวิจัยจะสามารถให้ข้อมูลอ้างอิงแก่สถาบันการศึกษา และหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการปฏิรูปและนวัตกรรมการสอน เพื่อพัฒนาบุคลากรในสาขาการออกแบบนิเทศศิลป์ที่มีความสามารถในการแข่งขันและการปรับตัวที่ดีขึ้น และส่งเสริมการพัฒนาและการประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติของสาขานี้

1.6 คำนิยามศัพท์

1.6.1 การศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) หมายถึง แนวคิดการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังให้ชัดเจน เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถบรรลุสมรรถนะ ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่สามารถนำไปใช้จริงหลังสำเร็จการศึกษา โดยใช้การออกแบบหลักสูตรย้อนกลับ (backward curriculum design) และประเมินผลตามเกณฑ์สมรรถนะ (criterion-referenced assessment) เป็นเครื่องมือสำคัญ

1.6.2 การหลอมรวมสื่อ (Media Convergence) หมายถึง กระบวนการผสมหรือบูรณาการสื่อหลากหลายรูปแบบ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ โทรศัพท์ วิทยุ ภาพยนตร์ สื่อดิจิทัล และโซเชียลมีเดีย ให้ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อถ่ายทอดสารหรือข้อมูลไปยังผู้รับสาร โดยมุ่งสร้างประสบการณ์การสื่อสารแบบใหม่ที่มีความยืดหยุ่น โต้ตอบได้ และครอบคลุมหลายมิติ

1.6.3 การออกแบบนิเทศศิลป์ (Visual Communication Design) หมายถึง สาขาวิชาที่ศึกษาการถ่ายทอดสารหรือความหมายผ่านสัญลักษณ์ทางสายตา เช่น ภาพกราฟิก ตัวอักษร สี และภาพเคลื่อนไหว โดยมุ่งเน้นการสร้างการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สร้างประสบการณ์ที่ตอบโต้ความเข้าใจของผู้รับสาร และสามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์ สื่อดิจิทัล และสื่ออินเทอร์เน็ต

1.6.4 ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) หมายถึง สิ่ง que ผู้เรียนจะสามารถรู้ เข้าใจ

หรือสามารถปฏิบัติได้ หลังจากผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรหรือรายวิชาที่กำหนดไว้ โดยเน้นการประเมินความสามารถจริง มากกว่าการท่องจำเนื้อหา

1.6.5 การออกแบบหลักสูตรย้อนกลับ (Backward Curriculum Design) หมายถึง แนวคิดการออกแบบหลักสูตรโดยเริ่มจากการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง จากนั้นจึงวางแผนโครงสร้างเนื้อหาและวิธีการสอน รวมถึงการประเมินผลให้สอดคล้องกับผลลัพธ์นั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามที่กำหนด

1.6.6 การเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-Centered Learning) หมายถึง แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความต้องการ ศักยภาพ และลักษณะเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้แนะนำ และผู้ให้การสนับสนุน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่

1.6.7 วิทยาลัยอาชีวศึกษาจูไห่ ประเทศจีน (Zhuhai Vocational College, China) หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาด้านนิเทศศิลป์ ตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษเมืองจูไห่ ประเทศจีน มีจุดเด่นด้านการบูรณาการทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมถึงนำแนวทางการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อสร้างบัณฑิตที่มีทักษะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

1.6.8 สัญลักษณ์ทางสายตา (Visual Symbols) หมายถึง องค์ประกอบที่ใช้แทนสารหรือข้อความในงานออกแบบนิเทศศิลป์ เช่น ภาพ กราฟิก สี เส้น รูปทรง และการจัดวางองค์ประกอบ เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาและอารมณ์ให้ผู้รับสารเข้าใจได้ง่ายและเกิดการรับรู้ที่ถูกต้อง

1.6.9 การประเมินผลตามเกณฑ์สมรรถนะ (Criterion-Referenced Assessment) หมายถึง การประเมินผลผู้เรียนโดยอ้างอิงตามมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้ชัดเจน ไม่เปรียบเทียบกับผู้อื่น เพื่อวัดว่าผู้เรียนสามารถบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่ตั้งไว้หรือไม่

1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการสื่อสารการประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (OBE) ภายใต้แนวคิดการหลอมรวมสื่อสาขาวิชานิเทศศิลป์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาจุฬาไห่ ประเทศจีน”



ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย